

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 70/12
13.07.2012. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Живковић, председника већа, Олге Ђуричић и Весне Поповић, чланова већа, са саветником суда Горданом Богдановић, као записничарем, одлучујући о захтеву Комисије за заштиту конкуренције Републике Србије, за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда 1У.7215/11 од 29.09.2011. године, уз учешће противних странки: И. доо з.у. и с.т. из Б., коју заступа пуномоћник адв.Р.П. и Адвокатско-ортачко друштво К.& N. из Б., и Г.п. ад з.п., п. и у. Б., кога заступа пуномоћник М.В., адвокат из Б., у предмету заштите конкуренције, у нејавној седници већа одржаној дана 13.07.2012. године, донео је

П Р Е С У Д У

Захтев се ОДБИЈА.

Образложење

Побијаном пресудом у ставу I диспозитива уважена је тужба тужилаца И. доо и Г.п. ад и поништено је решење Савета Комисије за заштиту конкуренције Републике Србије број 4/0-02-14/11-12 веза 4/0-02-338/10-25 од 26.05.2011. године и предмет је враћен надлежном органу на поновно одлучивање. У ставу II и III побијане пресуде обавезан је тужени орган да тужиоцима накнади трошкове управног спора у износу од по 14.370,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Поништеним решењем се утврђује да је одредба Анекса I – основни комерцијални услови и накнаде уговора о купопродаји под називом „рабати“, који је закључен дана 05.03.2009. године између продавца Г.п. ад з.п. и у. и купца И. доо з.у. и с.т., забрањен рестриктивни споразум у делу у коме је уговорена обавеза продавца да одобри купцу 2% рабата за поштовање препоручених цена продавца у оквиру основног рабата од 10% на фактури за производе из прозног програма Г., А. и Ш., јер је истим значајно нарушена конкуренција на тржишту трговине на велико наведеним производима, као и на тржишту трговине на мало на територији Републике Србије, чиме су Г.п. и И. учинили повреду конкуренције. Истим решењем утврђено је да је забрањени рестриктивни споразум ништав и забрањено је наведеним привредним друштвима свако будуће понашање којим би се могла нарушити конкуренција уговарањем одредби које садрже обавезу купца на примену минималне, заштитне, фиксне и / или препоручене цене за назначене производе, одређене су мере заштите конкуренције овим привредним друштвима, означене у ставу V и VI диспозитива оспореног решења, и наложена је уплата истих у року од четири месеца од дана пријема решења, под претњом извршења, и одбијен је захтев привредног друштва И. за ослобађање од обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције.

У захтеву за преиспитивање судске одлуке подносилац истиче да је побијана пресуда незаконита због повреде Закона о заштити конкуренције и битне повреде правила поступка из члана 2, 33. став 1, 34. став 1. и члана 39. став 2. Закона о управним споровима. Наводи да је Управни суд побијану пресуду донео на усменој расправи, али да циљ и сврха одржавања усмене расправе нису испуњени, с обзиром да пресуда није донета на основу чињеница утврђених на расправи, већ је Управни суд решавао овај спор на основу чињеница утврђених у управном поступку, како је то наведено на страни 8. образложења пресуде. Истиче да је образложење побијане пресуде непотпуно, паушално и у супротности са доказима у списима предмета, без јасних и конкретних примедби суда по којима тужени орган треба да поступи. Такође, оцена суда да Комисија није правилно применила правила посебног управног поступка која се односе на извођење доказа саслушањем сведока, за које су странке сматрале да могу дати одлучујуће информације о иницијатору закључења забрањеног споразума и правној квалификацији истог, представља драстичан пример неразумевања навода и тужилаца, јер правна квалификација споразума никада није ни била спорна. Сматра да је, сходно члану 74. Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 51/09), Комисија за заштиту конкуренције била у обавези да примени тај закон и детаљно је образложила разлоге који су је определили да одреди меру заштите конкуренције на основу одредби тог закона, а на начин означен у оспореном решењу. Указујући да је побијана пресуда донета уз повреду правила поступка од утицаја на решење ствари, предлаже да суд уважи захтев и укине или преиначи побијану пресуду тако што ће тужбу опбити

У одговору на захтев противна странка И. доо з.у. и с.т. је истакла да је побијана пресуда законита, а наводи захтева неосновани и предложила да суд захтев одбије.

У одговору на захтев противна странка Г.п. доо з.п., п. и у. Б. је навела да је захтев неоснован и предложила да суд исти одбије, а поднеском од 21.05.2009. године обавестила је суд да је подносилац захтева, у извршењу овде побијане пресуде Управног суда, донео решење број 4/0-02-64/12-47 од 03.05.2012. године, које је у прилогу достављено.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Сл. гласник РС" број 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев је неоснован.

Из списка предмета произлази да су Г.п. ад з.п., п. и у., у својству продавца, и И. доо з.у. и с.т., у својству купца, дана 05.03.2009. године закључили уговор о купопродаји под бројем 0058/2009, чији је саставни део Анекс I - основни комерцијални услови и накнаде, којим је предвиђено да продавац одобри купцу 2% рабата за поштовање препоручених цена у оквиру основног рабата на фактури за производе из производног програма Г., А. и Ш.. Даном 30.10.2009. године И. доо је поднела Комисији за заштиту конкуренције пријаву у складу са чланом 71. став 5. Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 79/05), у којој је обавестила Комисију да пријављује наведени уговор као споразум у смислу члана 7. став 1. Закона о заштити конкуренције. Одредбом члана 71. став 5. наведеног Закона је прописано да се не изриче казна учеснику споразума из члана 7. став 1. овог закона, као ни одговорном лицу, ако је учесник пријавио Комисији постојање споразума и његове учеснике пре доношења закључка о покретању поступка против њега. Поступајући по тој пријави Комисија за заштиту конкуренције је дана 12.11.2009. године, на основу члана 35. став 2. Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 51/09) донела закључак о покретању поступка по службеној дужности против И. доо и Г.п. ад ради испитивања постојања повреде конкуренције у смислу члана 10. истог Закона. У образложењу закључка је наведено да су почетком примене Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 51/09), тј. од 01.11.2009. године, престале да важе одредбе Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 79/05), на које се позива привредно друштво И. доо, па се стога са поднетом пријавом поступа у складу са одредбама новог Закона о заштити конкуренције.

Према образложењу оспореног решења, поступак утврђивања повреде конкуренције покреће се по службеној дужности доношењем закључка, сходно члана 35. Закона о заштити конкуренције, што значи радњом органа а не радњом странке, па како је закључак о покретању поступка донет у разумном року од подношења пријаве Комисији, има се применити нови Закон о заштити конкуренције. После поступка спроведеног по одредбама тог Закона донето је оспорено решење којим је утврђено да је уговор о купопродаји, и то одредбе Анекса I - основни комерцијални услови и накнаде, забрањен рестриктивни споразум и да је ништав, па су одређене мере заштите конкуренције и рок за њихово извршење.

Решавајући по тужби тужилаца И. доо и Г.п. ад поднетој против наведеног решења, Управни суд је побијаном пресудом уважио исту и поништио оспорено решење са следећих разлога: тужени орган није на довољно јасан и потпун начин образложио правну природу пријаве тужиоца И. доо од 30.10.2009. године са аспекта законом прописаног начина покретања поступка у односу на закон који је важио у моменту подношења те пријаве; у току вођења поступка нису правилно примењена правила посебног управног поступка у вези предлога странака за извођење доказа саслушањем сведока; учињена је битна повреда правила управног поступка из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку, јер нису оцењени сви докази у вези примене јединственог ценовника на територији Републике Србије који се тичу цена у набавци а не у малопродаји; Комисија није донела посебан закључак о неприхватању извођења доказа саслушањем странака, како је то законом прописано, већ је образложење за неприхватање предлога дато у форми обавештења; Комисија треба да примени одредбе о кажњавању које су блаже за учиниоца с обзиром да су прописане санкције за повреду конкуренције различито прописане у старом и новом Закону о заштити конкуренције; нису оцењене олакшавајуће околности на истоветан начин у односу на тужиоца Г.п. ад.

Оцењујући законитост побијане пресуде Врховни касациони суд налази да је правилно Управни суд нашао да је оспореним решењем повређен закон на штету тужилаца, а са разлога из образложења побијане пресуде као и због тога што је на правну ситуацију насталу за време важења ранијег Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 79/05) примењен нови Закон о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 51/09), и поред тога што је чланом 74. тог Закона прописано да се на поступке који су започети до дана почетка примене овог закона примењују прописи по којима су започети. Међу странкама у управном спору није спорно да је пријава о постојању уговора о купопродаји поднета Комисији за заштиту конкуренције дана 30.10.2009. године, што значи да је Комисија тог дана дошла до сазнања да је на основу пријављеног уговора извршена радња којом се врши повреда наведеног Закона. Имајући у виду члан 56. став 1. тада важећег Закона о заштити конкуренције, којим је прописано да Комисија покреће поступак по службеној дужности и даје налог Служби да поступак спроведе када дође до сазнања које основано указује да је извршена радња којом се врши повреда одредаба овог Закона, Врховни касациони суд налази да је дан подношења пријаве као дан сазнања Комисије за учињену повреду релевантан за одређивање прописа који ће се применити у овом случају. Како се пријављена повреда односи на период до 01.11.2009. године - до примене новог Закона

случају, како се пријављене чињенице односе на период до 01.11.2009. године - до примене новог Закона о заштити конкуренције, то произлази да примена тог закона није могућа, јер би довела до повреде уставног принципа забране повратног дејства Закона и других општих аката. У члану 197. став 1. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 98/06) је прописано да закони и сви други општи акти не могу имати повратно дејство. Став 2. истог члана прописује да изузетно, само поједине одредбе закона могу имати повратно дејство, ако то налаже општи интерес утврђен при доношењу закона, а став 3. истог члана да одредба кривичног закона може имати повратно дејство само ако је блажа за учиниоца кривичног дела. Како Закон о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 51/09) у прелазним и завршним одредбама није прописао да нека одредба тог закона има повратно дејство, а забрањени споразум је настао 05.03.2009. године и поступак је започет подношењем пријаве 30.10.2009. године за време важења ранијег закона, Врховни касациони суд налази да су одредбе тог закона меродавне у овој правној ствари.

Врховни касациони суд је ценио наводе захтева да је, сходно члану 74. Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 51/09), Комисија била у обавези да примени тај Закон, па је нашао да су ти наводи неосновани. Ово стога што управо наведени члан 74. упућује на Закон о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 79/05), с обзиром да су повреде конкуренције, односно забрањени споразум и пријава тог споразума настали у време кад се примењивао стари закон по коме је, подношењем пријаве од стране И. доо, управни поступак започет. Сагласно одредби члана 56. став 1. Закона о заштити конкуренције ("Службени гласник РС", бр. 79/05), по налажењу овог суда, сазнањем Комисије да је учињена повреда конкуренције покренут је поступак по службеној дужности за утврђивање повреде, па се на тај поступак примењују прописи важећи у моменту сазнања.

Врховни касациони суд је ценио наводе захтева да је побијана пресуда незаконита због битне повреде правила поступка из члана 2, 33. став 1, 34. став 1. и 39. став 2. Закона о управним споровима, јер је донета на основу чињеница утврђених у управном поступку, а не на усменој јавној расправи, па је нашао да су ти наводи неосновани. Ово стога што се из записника о усменој расправи одржаној пред Управним судом дана 29.09.2011. године, у којој су учествовали тужиоци и тужени орган, види да је Управни суд разматрао чињенице утврђене у управном поступку и да тужени орган није имао примедби на записник, нити предлоге за утврђивање нових чињеница. Стога, Управни суд није имао потребу за поновним утврђивањем чињеничног стања на јавној расправи, јер су одлучујуће чињенице - време настанка забрањеног споразума и датум подношења пријаве већ биле утврђене у управном поступку и међу странкама нису спорне.

Врховни касациони суд је ценио и наводе захтева који се односе на образложење побијане пресуде, па је нашао да су без утицаја на другачије одлучивање у овој управној ствари, имајући у виду да је побијаном пресудом правилно поништено оспорено решење, као и разлоге дате у образложењу ове пресуде.

Налазећи да наводи захтева не могу довести до другачије одлуке суда по поднетом захтеву, Врховни касациони суд је на основу члана 55. став 1. Закона о управним споровима одлучио као у диспозитиву.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 13.07.2012. године, Узп 70/12

Записничар,

Гордана Богдановић, с.р.

Председник већа - судија

Снежана Живковић, с.р.